Nr 127.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister; given Stockholms slott den 22 februari 1937.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

K. G. Westman.

Förslag
till
Lag
angående ändring i vissa delar av lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister.

Härigenom förordnas, dels att 1, 4, 5, 6 och 7 §§ lagen den 17 oktober 1900 om straffregister[1] skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives, dels ock att 2 § samma lag[2] skall sålunda ändras att mellan 2 och 3 mom. införes ett nytt moment, betecknat 3 mom., av nedan angivna lydelse, att nuvarande 3 mom. betecknas 4 mom. samt att nuvarande 4 mom. betecknas 5 mom.:

1 §.

Hos fångvårdsstyrelsen skall finnas straffregister, innehållande uppgifter som i denna lag stadgas, angående dem som genom utslag av domstol eller myndighet i riket

1. blivit dömda till dödsstraff, straffarbete eller fängelse eller för snatteri till böter eller med tillämpning av 5 kap. 2 § strafflagen till böter för brott, varå enligt lag kan följa straffarbete, eller med tillämpning av 6 § samma kapitel till böter, eller
2. erhållit villkorlig straffdom, eller
3. blivit dömda till ungdomsfängelse eller tvångsuppfostran, eller
4. förklarats vara övertygade om någon med straff belagd gärning, men i anseende till sinnessjukdom ej kunna till ansvar fällas, eller
5. blivit dömda till tvångsarbete.

2 §.

3 mom. Har förordnande meddelats att ungdomsfängelse eller tvångsuppfostran skall träda i stället för annan påföljd eller avse jämväl annat brott än det för vilket till ungdomsfängelse eller tvångsuppfostran blivit dömt, skall uppgift därom lämnas till registret från den domstol eller myndighet som meddelat förordnandet.

4 §.

Har talan fullföljts mot utslag eller beslut, varom i 1 § eller 2 § 2 eller 3 mom. förmäles, eller har sådant utslag eller beslut blivit underställt högre

[1] Senaste lydelse se beträffande 1 och 7 §§ SFS 1936: 248, beträffande 4 § SFS 1914: 126 samt beträffande 5 § SFS 1920: 314, 1927: 113 och 1928: 92.
[2] Senaste lydelse se SFS 1918: 533.

rätts prövning, skall uppgift om rättens beslut i det överklagade eller underställda målet i varje fall lämnas till registret.

Där Konungen — — — registret meddelad.

5 §.

Då någon — — — i registret.

Fångvårdsstyrelsen skall — — — strafftidens längd.

Befälhavare, som — — — därstädes avlidit.

Då någon, som intagits i anstalt för undergående av ungdomsfängelse eller, enligt domstols förordnande, i allmän uppfostringsanstalt, på prov eller slutligt utskrives från anstalten eller då någon som på prov utskrivits återtages till anstalten eller då den som intagits å anstalt varom nu är fråga avlider innan han slutligt utskrivits, så ock då någon, som intagits i tvångsarbetsanstalt, frigivits därifrån eller där avlider, skall anstaltens föreståndare lämna uppgift därom till registret.

Där någon — — — till registret.

Har någon — — — eller uppgiften.

6 §.

Varda böter, som ådömts för tjuvnadsbrott, indrivna, åligge den uppbördsman, som verkställt indrivningen, att ofördröjligen därom lämna uppgift till registret med angivande av den bötfälldes namn samt domstolen och dagen för utslaget.

7 §.

Straffuppgift skall avskiljas ur registret,

därest den person uppgiften avser, enligt vunnen upplysning, genom högre rätts laga kraftägande dom blivit befriad från ansvar, utan att sådant fall är för handen, som i 1 § 4 punkten sägs, eller från tvångsarbete, eller ock genom dylik dom, som ej är villkorlig, ansedd skyldig allenast till annat ansvar, än i 1 eller 3 punkten av samma paragraf avses;

då han avlidit medan han var intagen i allmän straffanstalt, eller ock genom uppgift, varom förmäles i 5 § tredje, fjärde eller femte stycket, eller annorledes vunnits tillförlitlig upplysning att han avlidit; samt

då nittio år förflutit från hans uppgivna födelseår.

Denna lag träder i kraft den dag Konungen förordnar.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 29 januari 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, MÖLLER, LEVINSON, ENGBERG, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman, anmäler fråga angående *ändrade bestämmelser i lagen om straffregister* samt anför:

»Enligt gällande lag skall straffregistret innehålla uppgift angående dem som genom utslag av domstol eller myndighet i riket

1. blivit dömda till dödsstraff, straffarbete eller fängelse eller för snatteri till böter, eller
2. förklarats ovärdiga att i rikets tjänst nyttjas eller att föra andras talan inför rätta, eller
3. erhållit villkorlig straffdom, eller
4. blivit för brott ställda under framtiden, eller
5. förklarats vara övertygade om någon med straff belagd gärning, men i anseende till sinnessjukdom ej kunna till ansvar fällas, eller
6. blivit dömda till tvångsarbete.

Genom lag den 16 februari 1934 (nr 16) om upphävande av 17 kap. 32 § första punkten rättegångsbalken avskaffades institutet ställande under framtiden. Då det förhållande att någon blivit ställd under framtiden för brott enligt 1 § 4 punkten straffregisterlagen skulle upptagas i registret, stadgades genom lag samma den 16 februari (nr 17) om ändring i vissa delar av lagen den 17 oktober 1900 om straffregister att dittillsvarande 1 § 4 punkten skulle utgå och att vissa därav föranledda ändringar i 7 och 8 §§ skulle företagas. Med hänsyn till att borttagandet av institutet ställande under framtiden även förutsätter vissa grundlagsändringar, som icke kunna genomföras förrän vid 1937 års riksdag, förskrevs emellertid i övergångsbestämmelsen till nämnda lag om ändring i vissa delar av lagen om straffregister att lagen skulle träda i kraft först den dag Konungen förordnade. Därvid förutsattes alltså att förordnande om ikraftträdande skulle meddelas först sedan grundlagsändringarna blivit genomförda.

Genom 1936 års lagstiftning om avskaffande av vissa straffpåföljder borttogos bl. a. påföljderna 'ovärdighet att i rikets tjänst vidare nyttjas' och 'ovär-

dighet att föra andras talan inför rätta'. I samband härmed stadgades genom lagen den 5 juni 1936 (nr 248) om ändrad lydelse av 1, 7 och 8 §§ lagen den 17 oktober 1900 om straffregister, att 2 punkten i 1 §, som innehöll bestämmelser om upptagande av dessa straffpåföljder i registret, skulle utgå, varjämte vissa därav föranledda ändringar skulle företagas i 7 och 8 §§. Då även för avskaffandet av påföljderna krävas vissa grundlagsändringar, föreskrevs jämväl i fråga om 1936 års lag att den icke skulle träda i kraft förrän den dag Konungen förordnade. Vid upprättande av nämnda lag togs hänsyn till de ändringar som beslutats år 1934. I 1936 års lag har alltså punkterna 2 och 4 utgått samt punkterna 3, 5 och 6 upptagits under respektive punkterna 2, 3 och 4.

Genom lag den 15 juni 1935 (nr 343) om ungdomsfängelse skapades för ungdomliga förbrytare en ny straffart — ungdomsfängelse. I det betänkande med förslag till lag om ungdomsfängelse m. m. (statens off. utredn. 1934: 52), vilket låg till grund för ifrågavarande lag, hemställdes bl. a. om ändringar i vissa delar av straffregisterlagen av innebörd, att straffregistret skulle komma att innehålla uppgift angående dem som blivit dömda till ungdomsfängelse. Berörda ändringsförslag upptogs emellertid icke av departementschefen vid framläggandet av ungdomsfängelselagen. Vid remissen till lagrådet av förslaget till sistnämnda lag erinrades om den förut omförmälda ändringen i straffregisterlagen av år 1934, vilken skulle träda i kraft å tid som Konungen förordnade. Då även den ifrågavarande ändringen i straffregisterlagen i likhet med ungdomsfängelselagen skulle träda i kraft först då Konungen förordnade, ansågs lämpligt att frågan om denna ändring finge anstå till dess den år 1934 antagna ändringen i straffregisterlagen trätt i kraft. Det torde nämligen, förklarade departementschefen, kunna antagas att detta skett innan lagen om ungdomsfängelse trädde i tillämpning.

År 1935 avgavs av tillkallade sakkunniga ett betänkande med förslag till lag om tvångsuppfostran m. m. (statens off. utredn. 1935: 67). Förslaget, som åsyftade att bringa reglerna om tvångsuppfostran i närmare överensstämmelse med den redan antagna ungdomsfängelselagen, innebar bl. a. att domstolen — i motsats till vad som nu gäller — direkt skulle döma till tvångsuppfostran utan att först utsätta något straff. I följd härav måste naturligen för att straffregistret även i fortsättningen skall komma att innehålla uppgifter å dem som ådömts tvångsuppfostran ändringar i straffregisterlagen företagas. Sådana föreslogos ock av de sakkunniga. Då förslaget till ifrågavarande lagstiftning remitterades till lagrådet, upptogs emellertid icke förslaget till ändringar i straffregisterlagen. Departementschefen erinrade nämligen om att ändring i denna lag påkallades jämväl av den vid 1935 års riksdag antagna lagen om ungdomsfängelse; förslag innefattande de med tvångsuppfostringslagen och ungdomsfängelselagen sammanhängande ändringar i straffregisterlagen borde föreläggas 1937 års riksdag. Proposition med förslag till lag om tvångsuppfostran har framlagts för årets riksdag.

Utöver de på grund av lagstiftningen om ungdomsfängelse och om tvångsuppfostran nu erforderliga ändringarna i straffregisterlagen har i en skrivelse från justitiekanslersämbetet till Kungl. Maj:t den 27 augusti 1936 väckts fråga om ytterligare sådana ändringar. I nämnda skrivelse anfördes sålunda:

Enligt 1 § 1. lagen om straffregister skall i registret finnas uppgift om dem som blivit dömda till dödsstraff, straffarbete eller fängelse eller för snatteri till böter. Att snatteriböter medtagits beror av de särskilda iterationsbestämmelserna för tillgreppsbrott. Uppgift om sådant straff skall emellertid finnas jämväl när gärningen begåtts av person under 18 år, oaktat gärningen i dylikt fall ej får iterationsverkan. Grunden till att andra tillgreppsbrott än snatteri ej omnämnts torde vara den att böter ej förekomma i straffsatserna för dessa brott.

Genom lag den 10 maj 1935 vidtogs den ändringen i 5 kap. 2 § strafflagen att straffet för brott av den som fyllt 15 men ej 18 år må efter omständigheterna nedsättas under vad i allmänhet bort följa å gärningen. Genom denna ändring äger domaren numera bland annat använda mildare straffart än ifrågakomna straffbud eljest medger. Ehuruväl bötesstraffet måste betecknas såsom en för tjuvnad i allmänhet mindre lämpad straffart, kan alltså tänkas och har också, såsom vid en av justitiekanslern företagen inspektionsresa iakttagits, efter lagändringens tillkomst förekommit att minderårig dömes till böter för tillgreppsbrott som är grövre än snatteri. Enligt ordalydelsen i lagen om straffregistret skulle icke i registret intagas uppgift om bötesstraff för sådant grövre tillgreppsbrott, men väl om snatteriböter. Förhållandet torde väl ej äga större praktisk betydelse, men justitiekanslersämbetet har dock ansett sig böra fästa uppmärksamheten på denna inadvertens i och för rättelse när av annan anledning ändring ifrågakommer i lagen om straffregister.

Ett liknande förhållande har redan tidigare — sedan tillkomsten av lagen om straffregister — rått beträffande förminskat tillräkneliga förbrytare, i det enligt 5 kap. 6 § strafflagen straffnedsättning kan ske utan angiven begränsning och alltså bland annat mildare straffart användas (t. ex. böter för stöld).

Omnämnda inkonsekvens i lagen om straffregister torde beträffande såväl minderåriga som förminskat tillräkneliga kunna hävas genom att låta bestämmelsen om böter i 1 § 1. gälla tillgreppsbrott i allmänhet, ej blott snatteri. Ändringen medför motsvarande jämkning i vissa andra paragrafer.

Vad angår de minderåriga vill ämbetet emellertid omnämna att alternativt kan ifrågasättas en ändring i motsatt riktning, nämligen att icke i registret redovisa snatteri av minderårig. För denna linje skulle närmast tala det förhållandet att bötesstraff i princip icke redovisas i registret och att skälet för avvikelsen härifrån beträffande snatteriböter — den speciella iterationsverkan — icke gäller minderåriga. Ämbetet anser sig dock ej böra förorda detta alternativ.

Då det vid tillkomsten av lagen om straffregister gällde att finna en lämplig avgränsning av de fall som borde redovisas i registret, tog man väl närmast sikte på brott, vilka till sin objektiva beskaffenhet voro av allvarligare art, och trodde sig finna en lämplig gräns genom huvudregeln att endast frihetsstraff skulle redovisas. Härmed blevo icke de fall av objektivt allvarliga brott redovisade, där gärningsmannen på grund av otillräknelighet eller förminskad tillräknelighet blev straffri eller dömdes till böter. Intresset att få kännedom om brott, som föranlett straffriförklaring, blev dock senare

tillgodosett — genom ett tillägg år 1914 i lagen om straffregister. Här må dock nämnas att motivet till denna ändring icke hänförde sig till brottets beskaffenhet; det ansågs angeläget att vid rannsakning äga tillförlitlig upplysning om eventuellt tidigare förekommen sinnesundersökning och anstaltsvård. Kvar stå emellertid de förminskat tillräkneliga, och genom förutnämnda ändring år 1935 i 5 kap. 2 § strafflagen har tillkommit en ny grupp av fall — de minderåriga — där böter kunna ådömas för brott som normalt skola sonas med frihetsstraff.

Det synes värt ett övervägande om och i vilken utsträckning brottsfall i allmänhet, beträffande vilka 5 kap. 2 eller 6 § strafflagen kommer i tillämpning, böra i straffregistret redovisas utöver vad nu sker. Frågan torde kräva närmare undersökning, därvid bland annat bör beaktas intresset att undvika alltför stor ansvällning av registret. Ämbetet kan därför icke nu angiva en bestämd ståndpunkt men vill dock framkasta den tanken att de synpunkter, som föranlett redovisning av alla straffriförklarade oavsett brottets art, möjligen giva skäl för lika behandling av de fall, där 5 kap. 6 § kommit till användning. Vad angår minderåriga förbrytare kan ifrågasättas redovisning av bötesstraff för brott, i vars straffsats ingår straffarbete eller fängelse, eller åtminstone av sådant straff för brott, som av straffmyndig normalt icke kan sonas med mindre än frihetsstraff.

Inför möjligheten av en utvidgning av straffregistret i nu angiven riktning har ämbetet, såsom tidigare uttalats, ansett sig icke böra förorda det ovan omnämnda andra alternativet i avseende å minderårigas tillgreppsbrott, gående ut på att sådant brott i intet fall skulle redovisas i straffregistret när straffet endast är böter. Det må ock bemärkas att om, såsom ämbetet föreslagit, i registret skola införas böter för stöld, här alltid är fråga om gärning som normalt måste sonas med frihetsstraff och att kännedom om gärningen, även om densamma icke får iterationsverkan, dock är av värde vid bedömandet av efterföljande brott.

Fångvårdsstyrelsen, som anbefalldes att yttra sig över ifrågavarande skrivelse, tillstyrkte sådan ändring i 1 § 1 punkten straffregisterlagen, att registret skulle innehålla uppgift jämväl om dem som med tillämpning av 5 kap. 2 § strafflagen för stöld dömts till böter. En sådan ändring torde enligt fångvårdsstyrelsens mening lämpligen kunna ske genom utbyte av ordet 'snatteri' mot ordet 'tjuvnadsbrott'. Den ifrågasatta redovisningen till straffregistret av brott i allmänhet, där domstolen med tillämpning av 5 kap. 2 eller 6 § strafflagen dömt allenast till böter, borde enligt styrelsens mening begränsas till sådana brott, vilka, då gärningsmannen vore straffmyndig, icke kunde sonas med lägre straff än frihetsstraff.

Departementschefen.

Såsom av det föregående framgår påkalla såväl den redan beslutade lagstiftningen om ungdomsfängelse som den på riksdagens prövning beroende lagstiftningen om tvångsuppfostran ändringar i straffregisterlagen. Då ändringar i nämnda lag lära vara önskvärda även i de avseenden som beröras i justitiekanslersämbetets skrivelse, synes det lämpligt att i detta sammanhang genomföra jämväl desamma. Samtliga nu nämnda ändringar komma att närmare behandlas under lagens olika paragrafer. Som man med säkerhet synes kunna räkna med att de ändringar, som nu föreslås, komma att träda i kraft först å en senare tidpunkt än de år 1934 och 1936

beslutade ändringarna, har förslaget upprättats med utgångspunkt från den lydelse straffregisterlagen enligt 1936 års lagstiftning skall komma att erhålla. Ytterligare må erinras om att den för 1937 års riksdag framlagda lagstiftningen angående ändrade bestämmelser rörande verkställighet av bötesstraff även omfattar förslag till ändringar i straffregisterlagen. Någon hänsyn till dessa ändringar har emellertid i förevarande sammanhang icke behövt tagas, enär desamma, vilka för övrigt skola träda i kraft först den 1 januari 1939, icke beröra de lagrum som nu föreslås skola undergå ändring.

1 och 2 §§.

Beträffande de av justitiekanslersämbetet ifrågasatta ändringarna i 1 punkten i 1 § har ämbetet till en början framhållit att om en minderårig — med tillämpning av stadgandet i 5 kap. 2 § strafflagen att straffet för den som vid brotts begående ej fyllt aderton år efter omständigheterna må nedsättas under vad i allmänhet å gärningen följa bort — dömts till böter för t. ex. stöld, uppgift härom för närvarande icke skulle intagas i straffregistret, under det att om en minderårig dömts för snatteri brottet på grund av stadgandet i 1 punkten av förevarande paragraf komme att redovisas i registret. Nämnda inkonsekvens kunde, framhöll ämbetet, hävas genom att bestämmelsen om böter i 1 § 1 punkten gjordes tillämplig å tillgreppsbrott i allmänhet och ej blott å snatteri. Då emellertid med hänsyn till stadgandet i 5 kap. 2 § strafflagen kunde tänkas att även andra av minderårig begångna objektivt allvarliga brott för närvarande icke komme att bliva redovisade, ifrågasatte emellertid ämbetet en mera allmän utvidgning av registret i fråga om minderåriga, av innebörd att bötesstraff som ådömts minderårig med tillämpning av nämnda lagrum skulle redovisas såvida straffet ådömts för brott i vars straffsats inginge straffarbete eller fängelse eller åtminstone om straffet ådömts för brott som normalt icke kunde sonas med mindre än frihetsstraff.

I likhet med justitiekanslersämbetet finner jag det påkallat icke blott att den först angivna inkonsekvensen i avseende på redovisningen av tillgreppsbrott begångna av minderårig undanröjes utan jämväl att den ändringen vidtages att sådana allvarliga brott, vilka begåtts av minderårig och som på grund av stadgandet i 5 kap. 2 § strafflagen föranlett ådömande allenast av bötesstraff, komma att i registret redovisas. Särskilt må framhållas att det med hänsyn till den särbehandling av ungdomliga förbrytare som är under genomförande framstår såsom önskvärt att tillförlitliga uppgifter om ungdomliga förbrytares tidigare brottslighet komma att vara för domstolen tillgängliga i större utsträckning än förut. Emellertid synes det tveksamt i vilken omfattning redovisning bör äga rum av sådana brott där den minderårige under tillämpning av 5 kap. 2 § strafflagen dömts till böter. Den längst gående utvidgning som kunde ifrågakomma vore att medtaga alla de fall där frihetsstraff ingår i brottsskalan. Då en sådan regel emellertid skulle medföra att en mängd obetydliga brott komme att redo-

visas och då det, såsom fångvårdsstyrelsen framhållit, knappast torde vara av någon mera avsevärd betydelse för rättsskipningen om domstolarna bereddes tillgång till upplysningar om sådana brott, kan jag icke förorda en så långt gående utvidgning av registret. För övrigt må framhållas att det vore föga tilltalande om en bötfälld minderårig skulle komma in i straffregistret för ett brott, vilket, ehuru fängelse ingår i skalan, är så ringa, att detsamma skulle ha sonats med böter även om gärningsmannen uppnått aderton års ålder. Med hänsyn härtill vore måhända den andra av justitiekanslersämbetet ifrågasatta och av fångvårdsstyrelsen förordade lösningen, nämligen att begränsa utvidgningen till att avse endast bötesstraff, som ådömts för brott vilka enligt lag icke kunna sonas med mindre än frihetsstraff, att föredraga. Emellertid synes en sådan utvidgning knappast vara tillräckligt omfattande. Det är sålunda att märka att det finnes icke så få tämligen allvarliga brott, t. ex. bedrägeri, förskingring och vissa misshandelsbrott, vilka kunna föranleda mildare straff än frihetsstraff. Om ett sådant brott för en minderårig förbrytare med hänsyn till stadgandet i nämnda lagrum föranlett allenast bötesstraff, synes det påkallat att uppgift om brottet kommer att intagas i registret. En lämplig medelväg mellan de båda förut ifrågasatta lösningarna synes vara att föreskriva, att uppgiftsskyldigheten skall avse de fall där den minderårige med tillämpning av 5 kap. 2 § strafflagen dömes till böter för brott, varå enligt lag kan följa straffarbete, däri naturligen inbegripet även brott vilka allenast vid synnerligen försvårande omständigheter kunna medföra sådant straff. Tillhör brottet nu angivna svårhetsgrad, synes det vara av betydelse att registret kommer att innehålla uppgift härom — ehuru brottet med tillämpning av 5 kap. 2 § föranlett endast bötesstraff.

Justitiekanslersämbetet har vidare ifrågasatt huruvida icke — i likhet med vad som gäller enligt 5 punkten av förevarande paragraf då någon som begått brott jämlikt stadgandet i 5 kap. 5 § strafflagen på grund av sinnessjukdom ej kunnat fällas till ansvar — i straffregistret borde redovisas även de fall där någon jämlikt 5 kap. 6 § strafflagen befunnits vara förminskat tillräknelig och dömts allenast till böter. Till stöd härför har ämbetet främst åberopat det skäl som föranlett redovisning av samtliga straffriförklarade oberoende av brottets svårhetsgrad, nämligen att det vore angeläget för domstolen att äga tillförlitlig upplysning om eventuellt tidigare förekommen sinnesundersökning. Ämbetet har dessutom erinrat om att regeln i 5 kap. 6 § att straffet vid förminskad tillräknelighet finge nedsättas under vad i allmänhet å gärningen följa bort kunde medföra att objektivt allvarliga brott icke bleve redovisade, nämligen om nedsättningsregeln föranlett att straffet bestämts allenast till böter. Fångvårdsstyrelsen har i sitt yttrande över berörda förslag förklarat, att det torde vara av betydelse för domstolarna att vid straffmätningen äga kännedom om åtminstone vissa slag av brott där gärningsmannen med tillämpning av 6 § dömts allenast till böter. Styrelsen har funnit att en lämplig begränsning kunde åstadkommas genom att uppgift till straffregistret lämnades angående dem vilka

enligt nämnda paragraf dömts till böter för brott, som normalt icke kunna sonas med annat än frihetsstraff.

Det synes icke kunna råda mer än en mening om att det är av stor vikt att domstolarna erhålla upplysning om huruvida en brottsling vid tidigare företagen undersökning befunnits vara förminskat tillräknelig. Betydelsen härav kommer att ytterligare ökas därest ett av tillkallade sakkunniga nyligen framlagt förslag till revision av förvarings- och interneringslagarna kommer att upphöjas till lag. Ett genomförande av berörda förslag skulle nämligen medföra en betydande ökning av möjligheterna för tillgripande av en särbehandling utav abnorma förbrytare i form av förvaring eller internering. Men för att dessa möjligheter i tillräcklig grad skola komma att bli tillvaratagna är det nödvändigt att det blir ådagalagt att abnormitet överhuvud föreligger. Vad angår den omfattning i vilken redovisning bör äga rum av bötesstraff som ådömts förminskat tillräkneliga, synes det som om redan det förhållandet att gränsen mellan otillräknelighet i 5 § och förminskad tillräknelighet i 6 § är tämligen svävande talar för att, så snart förminskad tillräknelighet konstaterats, redovisning bör äga rum i likhet med vad som gäller vid otillräknelighet. Till stöd härför kan jämväl åberopas att intresset av att upplysning vinnes om att en person tidigare befunnits vara förminskat tillräknelig uppenbarligen är oberoende av svårhetsgraden hos det tidigare begångna brott som föranlett undersökning av sinnesbeskaffenheten. För en begränsning på det sätt fångvårdsstyrelsen föreslagit — till brott som normalt icke kunna sonas med annat än frihetsstraff — synes ej heller kunna åberopas intresset att undvika alltför stor ansvällning av registret. Undersökning av sinnesbeskaffenheten förekommer nämligen helt naturligt endast i begränsad omfattning, då fråga är om brott av ringa beskaffenhet. Jag ansluter mig alltså till justitiekanslersämbetets förslag att uppgift till registret skall lämnas så snart någon med tillämpning av 5 kap. 6 § strafflagen dömts till böter.

Har någon ådömts ungdomsfängelse eller tvångsuppfostran, måste uppenbarligen, såsom i de förut omnämnda sakkunnigbetänkandena framhållits, uppgift härom intagas i straffregistret. Föreskrift i sådant avseende synes lämpligen böra upptagas i 3 punkten av 1 §. Såsom de sakkunniga för revision av lagstiftningen om tvångsuppfostran föreslagit bör registret även innehålla uppgift om de fall då domstol eller administrativ myndighet jämlikt 15, 16, 17 eller 18 § lagen om tvångsuppfostran förordnat att ådömd tvångsuppfostran skall träda i stället för straff eller avse jämväl annat brott än sådant för vilket till tvångsuppfostran blivit dömt. Uppgift till registret bör naturligen även lämnas då domstol eller administrativ myndighet jämlikt 20, 21, 22 eller 23 § lagen om ungdomsfängelse förordnat att denna straffart skall träda i stället för annat straff eller vad som därav återstår eller avse jämväl annat brott än sådant för vilket till ungdomsfängelse blivit dömt. Uppgifter i nu angivna hänseenden torde lämpligen böra upptagas såsom mom. 3 i 2 §. Nuvarande 3 och 4 mom. i nämnda paragraf erhålla på grund härav beteckningen 4 och 5 mom.

4 §.

Har talan fullföljts mot sådant förordnande, varom förmäles i den föreslagna bestämmelsen i 2 § 3 mom., bör uppgift om rättens beslut i det överklagade målet lämnas till registret. Föreskrift härom har intagits i ifrågavarande paragraf.

5 §.

I likhet med vad som av förut nämnda sakkunniga anmärkts bör till registret göras anmälan dels då någon utskrives från anstalt för undergående av ungdomsfängelse eller från allmän uppfostringsanstalt, dels om återintagning i anstalten samt dels om inträffat dödsfall beträffande den som dömts till ungdomsfängelse eller tvångsuppfostran. Föreskrifter härom ha intagits i fjärde stycket av ifrågavarande paragraf.

I betänkandet med förslag till lag om ungdomsfängelse m. m. har framhållits, att då utskrivning på prov beslutats rörande någon som dömts till ungdomsfängelse, anmälan härom borde innehålla uppgift om tillsynstidens längd; därest ändring sedermera skedde i beslutet härom, borde tydligen jämväl ändringen anmälas till registret. Sådana uppgifter äro uppenbarligen erforderliga med hänsyn till att ådömt ungdomsfängelse — i motsats till vad som föreslås beträffande tvångsuppfostran — anses till fullo verkställt utan att slutlig utskrivning äger rum, så snart tillsynstiden gått till ända utan att beslut meddelats om återintagning. Såsom i betänkandet anmärkts torde emellertid bestämmelser i angivet hänseende kunna utfärdas i administrativ ordning. I detta sammanhang må erinras om att ifrågavarande lagförslag nödvändiggör även andra ändringar i författningar av administrativ natur.

6 §.

Enligt ifrågavarande paragraf åligger det uppbördsman, som verkställt indrivning av böter vilka ådömts för snatteri, att därom lämna uppgift till registret. Grunden till denna bestämmelse är den att jämlikt 4 kap. 14 § första stycket strafflagen iterationsverkan inträder allenast då den brottslige till fullo undergått honom ådömt straff. Med hänsyn till den föreslagna ändringen i 1 § 1 punkten av förevarande lag komma framdeles i vissa fall uppgifter att lämnas till straffregistret även då någon ådömts böter för annat tjuvnadsbrott än snatteri. Har bötesstraffet ådömts under tillämpning av 5 kap. 2 § strafflagen, är någon uppgift om böternas indrivning ej erforderlig, enär iterationsverkan ej inträder för brott som begåtts av den som ej fyllt aderton år. Uppgift om böters indrivning vid andra tjuvnadsbrott än snatteri skulle alltså vara erforderlig endast då bötesstraffet ådömts med tillämpning av 5 kap. 6 § strafflagen. Då någon praktisk fördel icke torde vara att vinna genom uteslutning av de först nämnda fallen, synes för enkelhetens skull åt paragrafen böra givas det innehåll att uppgift skall lämnas så snart böter som ådömts för tjuvnadsbrott blivit indrivna.

7 §.

Därest genom högre rätts laga kraftägande utslag någon som dömts exempelvis till straffarbete i stället dömes till ungdomsfängelse eller tvångsuppfostran, bör detta uppenbarligen icke föranleda att straffuppgiften rörande den dömde avskiljes ur registret. För undvikande härav måste i förevarande paragraf hänvisning ske till 1 § 3 punkten.

Lagens ikraftträdande.

Såvitt de föreslagna ändringarna hänföra sig till den nya lagstiftningen om ungdomsfängelse och om tvångsuppfostran böra desamma uppenbarligen träda i kraft samtidigt med nämnda lagstiftning. Då berörda lagstiftning skall träda i kraft den dag Konungen förordnar, bör alltså tidpunkten för ikraftträdande av nu ifrågavarande ändringar även sättas till den dag Konungen föreskriver. Såsom förut anmärkts torde man med säkerhet kunna utgå ifrån att detta ikraftträdande kommer att äga rum först efter det att 1936 års ändringar i straffregisterlagen trätt i tillämpning. Vad därefter angår nu föreslagna ändringar i straffregisterlagen som avse uppgifter beträffande personer, vilka dömts med tillämpning av 5 kap. 2 eller 6 § strafflagen, torde även de lämpligen böra träda i kraft samtidigt med övriga nu föreslagna ändringar i straffregisterlagen. Lagen bör alltså i sin helhet träda i tillämpning den dag Konungen förordnar.

I enlighet med vad i det föregående anförts har inom departementet upprättats förslag till *lag angående ändring i vissa delar av lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister.*»

Föredraganden hemställer, att lagrådets utlåtande över ifrågavarande lagförslag, av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar,[1] måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Tage Evers.

---

[1] Förslaget, som frånsett ett par obetydliga jämkningar av redaktionell natur i ingressen och 1 § 1 punkten är lika lydande med det vid propositionen fogade lagförslaget, har här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 19 februari 1937.

Närvarande:

justitierådet AFZELIUS,
regeringsrådet ASCHAN,
justitieråden FORSBERG,
LIND.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokoll över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 29 januari 1937, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättat förslag till *lag angående ändring i vissa delar av lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister.*

Förslaget, som finnes bilagt detta protokoll, föredrogs inför lagrådet av t. f. byråchefen för lagärenden i justitiedepartementet hovrättsassessorn M. Heüman.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Ragnar Kihlgren.

Utdrag av protokollet över justitiedepartementsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 22 februari 1937.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, SKÖLD, NILSSON, QUENSEL, FORSLUND.

Chefen för justitiedepartementet, statsrådet Westman, anmäler lagrådets den 19 februari 1937 avgivna utlåtande över det den 29 januari 1937 till lagrådet remitterade förslaget till *lag angående ändring i vissa delar av lagen den 17 oktober 1900 (nr 82 s. 1) om straffregister.*

Föredraganden hemställer att förslaget, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte efter ett par jämkningar av redaktionell natur jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Tage Evers.

Stockholm 1937. Kungl. Boktryckeriet, P. A. Norstedt & Söner.
370562